

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA (2006)

Excel·lentíssim Sr. President,
Il·lustres Autoritats Acadèmiques i Polítiques,
Molt Il·lustres Senyores i Senyors Acadèmics,
Senyores i Senyors,

La memòria d'activitats dels cursos acadèmics 2006 que a continuació exposaré, consta dels següents capítols:

1. Moviment del personal acadèmic. Baixes i ingressos d'acadèmics.
2. Sessions científiques.
3. Convenis.
4. Premis de l'Acadèmia.

1. L'any 2006 hem hagut de lamentar la pèrdua de dos acadèmics numeraris emèrits: els Molt Il·lustres Doctors Ramon San Martín i Casamada i Lluís Vallmitjana i Rovira, i un acadèmic numerari el Molt Il·lustre Dr. Antonio Tejado i Mateu; també la de dos acadèmics corresponents: els Doctors Víctor Salleras i Llinares i Francesc Barnosell i Nicolau.

BAIXES: IN MEMORIAM

EI Dr. RAMON SAN MARTÍN I CASAMADA, Acadèmic Numerari emèrit, va néixer el 30 d'agost del 1910 a Galapagar (Madrid) i va morir el 6 de gener del 2006 a l'edat de 95 anys. Era metge i farmacèutic. Va ser catedràtic de Farmacognòsia; el gener de l'any 1942 amb motiu d'haver guanyat aquesta plaça. Més tard va ser membre de la Reial Acadèmia de Farmàcia.

L'any 1978 va entrar com Acadèmic Numerari en aquesta Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya amb el discurs d'ingrés "Las plantas medicinales en la moderna terapéutica"; la resposta va anar a càrrec del Molt Il·lustre Dr. Antoni Salvà i Miquel.

La seva projecció científica va sobrepassar les nostres fronteres. Prova d'aquesta gran activitat a favor de la professió farmacèutica i mèdica, podem esmentar que va ser elegit acadèmic corresponent estranger de les Acadèmies de Farmàcia de Cuba (1949), de Perú (1952), de França (1952), de l'Argentina (1957), i Acadèmic d'Honor de la del Brasil (1950).

També va ser Acadèmic Corresponent del "Instituto de España", de la Reial Acadèmia de Medicina de Bèlgica, de l'Acadèmia de Ciències de Bolònia, de l'Acadèmia de Ciències de Budapest i de la Reial

Acadèmia Hispanoamericana de Càdis. Va ser anomenat "Doctor Honoris Causa" per a la Universitat de Montpeller.

Cal recordar que va ser co-fundador de la "Asociación Farmacéutica del Mediterráneo Latino", societat que va tenir i té una gran activitat i de la que el Dr. San Martín va ser un dels seus més importants impulsors.

Va ser Degà de la Facultat de Farmàcia i Vicerector de la Universitat de Barcelona. Fou una persona clau per aconseguir que la Facultat de Farmàcia es traslladés a la seu de l'actual emplaçament.

El Dr. San Martín va ser un enamorat de l'esport, el va practicar i el va impulsar. Va ser el promotor i el creador d'una Càtedra de l'Esport a la Universitat de Barcelona; tingué una part molt activa en tot el projecte de la magnífica zona esportiva universitària a la Diagonal. L'any 1952 va pronunciar un discurs a Madrid, a la "Real Academia Nacional de Medicina" sobre "La Farmacia Hospitalaria".

Personalment va exercir de farmacèutic d'hospital a l'Hospital del Mar. Va ser un dels fundadors de la "Asociación Nacional de Farmacéuticos de Hospitales Civiles de España".

Va rebre un gran nombre de distincions acadèmiques i governamentals.

Va tenir sempre un gran compromís amb la Sanitat, amb la Universitat i amb Barcelona.

EI Dr. LLUÍS VALLMITJANA I ROVIRA, Acadèmic Numerari emèrit d'aquesta Institució, va néixer a la vila de Torredembarra (Tarragona) el 24 de desembre del 1914. Era biòleg.

De molt jove va demostrar un gran interès per l'activitat docent. Així molt aviat fou ajudant d'Institut de segona ensenyança, més tard ajudant de classes pràctiques a la Càtedra d'Histologia de la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona, passant després a Auxiliar durant els anys 1939 al 1947. Aleshores va guanyar per concurs-oposició la plaça de Professor Adjunt Numerari d'Histologia, al mateix temps que li encarregaven la direcció de la Càtedra d'Histologia Vegetal i Animal de la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona.

El 23 de febrer de 1950 va guanyar les oposicions de Catedràtic Numerari d'Histologia Vegetal i Animal d'aquesta facultat, càrrec que va desenvolupar fins a la seva jubilació. Fou l'introduïdor a la seva facultat de les assignatures de Protozoologia i Bacteriologia les quals dirigí fins a la creació de la Càtedra de Microbiologia.

Va ser un pioner en la introducció de la microscòpia electrònica. Va crear el Servei de Microscòpia Electrònica de la Universitat de Barcelona del que fou director-fundador.

Col·laborador del Consell Superior d'Investigacions Científiques, essent cap de la secció d'histologia de l'Institut de Biologia Aplicada des del 1944. Del 1947 al 1965 va ser Tècnic Cap de Serveis del Laboratori Municipal de Barcelona en la secció de control d'aigües. Va ser President de la "Real Sociedad Española de Historia Natural", de la "Sociedad Española de Microscopia Electrónica", de la "Sociedad Española de Histología" i del "Groupement de Protistologues de Langue Française".

El 18 de novembre del 1982 va ingressar com a membre numerari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona llegint el discurs "Consideraciones críticas y comparadas sobre algunos componentes del protoplasma" que va ser contestat pel Dr. Enrique Gadea i Guisan. El 27 de novembre del 1983 va ingressar com a membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya amb el discurs "Algunos aspectos de la anatomía microscópica y sus relaciones con la técnica ; el centriolo" que va ser contestat pel professor Adolfo Azoy.

Ens va deixar el 15 de gener d'aquest any 2006, als 91 anys d'edat.

EI Dr. ANTONIO TEJEDO i MATEU va néixer el 5 de juliol de 1932 a Barcelona i va morir el 15 del març passat, després d'una ràpida enfermetat, a l'edat de 73 anys. Va ser metge pediatre. A més sempre va estar lligat a la Càtedra d'Anatomia Humana Descriptiva i Topogràfica i Tècnica Anatòmica de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, primer com a professor adjunt, després professor agregat i finalment com a Catedràtic fins a l'edat reglamentària de jubilació, el 30 de setembre del 2002.

Va realitzar una brillantíssima labor investigadora sobre morfologia i desenvolupament de l'aparell urinari que li va permetre realitzar interessants aportacions, que han quedat reflectides en la literatura mundial, sobre el refluxe uretral, hidronefrosis congènites no obstructives, vàlvules uretrals congènites i enfermetat renal poliquística del recent nascut, tipus Potter.

Va ingressar com a membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, el 2 de juny del 1996 amb el discurs de recepció "Recuerdos y reflexiones anatómicas", la resposta va anar a càrrec del seu amic i col·laborador professor Domingo Ruano i Gil.

Quan parlem del Dr. Tejedo, parlem d'un home exquisit, un autèntic "gentleman". Era una persona molt honesta, bondadosa, inaccessible a la maladicència, de probada lealtat i per sobre de tot l'amic de sempre.

EI Dr. VÍCTOR SALLERAS i LLINARES va néixer a Figueras el 30 d'agost del 1915 i va morir el 14 de Febrer del 2006 a l'edat de 90 anys.

Va ser durant 30 anys, cap del Servei de Cirurgia General de l'Hospital del Sagrat Cor, president de la Societat Catalana de Cirurgia durant el període de 1975-1977, Premi Virgili concedit per aquesta entitat i impulsor entusiasta de la "Sociedad de Cirugía del Mediterráneo Latino". Va entrar com Acadèmic corresponent, per elecció, a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, el 14 de juliol de 1948.

EI Dr. FRANCESC BARNOSELL i NICOLAU va néixer el 20 de novembre del 1918 a Peratallada (Girona) i va morir el mes de maig del 2006 a l'edat de 87 anys.

Començà exercint la carrera de metge, treballant a l'Hospital Clínic a la Càtedra de Patologia General on amb el professor Gironés s'inicià en la terapèutica de la tuberculosi i adquirí gran experiència en la recuperació física del tòrax dels pacients operats.

Posteriorment, gràcies al Dr. Pere Farreras, anà al dispensari i sala de tuberculosos de la Càtedra de Patologia i Clínica Mèdica A. La seva habilitat en la recuperació toràcica dels tuberculosos li permeté estendre les seves tècniques als infants supervivents de la poliomeilitis i això el va introduir de ple en una especialitat fins aleshores no oficialment reconeguda: la rehabilitació. El 1949 començà a exercir l'especialitat en el seu Institut de Medicina Correctiva de Barcelona i el 1951 fundà la "Sociedad Española de Rehabilitación" i fou nomenat Cap del Servei Central de Rehabilitació de l'Hospital de la Creu Roja de Barcelona. Finalment, es féu càrrec del Servei Central de Rehabilitació de l'Hospital Clínic de la Universitat de Barcelona.

Va entrar com Acadèmic corresponent per elecció, a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, el 17 de maig del 1983.

INGRESSOS:

Acadèmics Numeraris

Dr. Miguel Ángel NALDA i FELIPE (recepció 26-II-06)
Dr. Josep Antoni BOMBÍ i LATORRE (recepció 14-V-06)
Dr. Miquel VILARDELL i TARRÉS (recepció 22-X-06)
Dr. Josep CARRERAS i BARNÉS (recepció 19-XI-06)
Dr. Marc Antoni BROGGI i TRIAS (recepció 17-XII-06)
Dr. Xavier FORN i DALMAU (electe 14-III-06)
Dr. Antonio BAYÉS de LUNA (electe 10-X-06)

Acadèmics Corresponents, per premi (nomenament 29-I-06):

Dr. Víctor MARÍ i BALCELLS
Dr. Enric ARAGONÈS i BENAIGES
Dr. Blai LLOPIS i FANER
Dr. Miguel HUESO i VAL

Acadèmics Corresponents, per elecció:

Dr. Andreu PRAT i MARÍN (recepció 25-IV-06)
Dr. Ferran MASCARÓ i BALLESTER (recepció 25-IV-06)
Dr. Antoni ESTEVE i CRUELLELLA (recepció 17-X-06)
Dr. Francesc CARDELLACH i LÓPEZ (recepció 17-X-06)
Dr. Josep M. COSTA i MOLINARI (recepció 21-XI-06)
Dr. Josep A. PUJANTE i CONESA (recepció 21-XI-06)
Dr. Josep M. CARRERA i MACIÀ (recepció 25-XI-06)
Dr. Albert J. JOVELL i FERNÁNDEZ (pendent de recepció)

Acadèmics Corresponents estrangers:

Dr. Erich SAHLING (Alemanya) (recepció 25-XI-2006)

Acadèmics d'Honor

Estrangers:

Dr. Carles CORDON (E.U.A.) (elecció 10-X-2006)

Dr. Joan MASSAGUÉ (E.U.A.) (elecció 10-X-2006)

Dr. Àngel PELLICER (E.U.A.) (elecció 10-X-2006)

2. MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS CIENTÍFIQUES DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA, L'ANY 2006

Durant l'any 2006 la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya ha realitzat les següents sessions científiques:

1. El 29 de gener, solemne sessió inaugural de curs, a l'amfiteatre Gimbernat, amb la lectura de la memòria de secretaria i la lliçó d'obertura de curs, a càrrec del doctor Francesc Climent i Montoliu, sobre el tema "La Vida". També es feu la cerimònia de lliurament dels premis als guanyadors de la convocatòria de 2005.
2. El 14 de febrer, dins de la sèrie de sessions dedicades a Col·loquis sobre temes d'actualitat sanitària, se celebrà el col·loqui sobre el tema "*Noves tecnologies en cirurgia urològica: Laparoscòpia i Robòtica*", moderat i coordinat per l'acadèmic numerari doctor Francesc Solé i Balcells i amb intervenció dels doctors Josep Salvador i Bayarri, Antoni Rosales i Bordes, Joan Palou i Redorta i Humberto Villavicencio i Mavrich.
3. El 26 de febrer, sessió extraordinària per a l'ingrés com acadèmic numerari del doctor Miguel A. Nalda i Felipe que va llegir el discurs preceptiu sobre el tema "*La anestesiologia y sus protagonistas*". El discurs de resposta va anar a càrrec de l'acadèmic numerari doctor Manuel Cruz i Hernández.
4. El 21 de març, dins de la mateixa sèrie de Col·loquis se celebrà el dedicat al tema "*Cateterisme terapèutic*" moderat per l'acadèmic numerari doctor Miquel Torner i Soler, amb intervenció dels doctors Enric Esplugas, Jordi Soler i Soler i Josep M. Caralps i Riera.
5. El 25 d'abril, sessió de recepció dels acadèmics corresponents doctors Andreu Prat i Marín i Ferran Mascaró i Ballester que van dissertar respectivament sobre els temes "*La qualitat de l'assistència hospitalària. La percepció dels malalts*" i "*Quan el món s'entela. Evolució de la cirurgia de la cataracta*". Els parlaments de presentació i resposta foren fets pels acadèmics numeraris doctors Lluís Salleras i Sanmartí i Josep M. Mascaró i Ballester.
6. El 14 de maig, sessió extraordinària per a l'ingrés com acadèmic numerari del doctor Josep A. Bombí i Latorre que va llegir el discurs preceptiu sobre el tema "*La Medicina del futur*". El discurs de resposta va anar a càrrec de l'acadèmic numerari doctor Antonio Cardesa i García.

7. El 16 de maig, sessió de recepció de l'acadèmic corresponent doctor Miguel Hueso i Val que era el primer signant del treball guanyador del premi convocat conjuntament per la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i la Fundació Catalana de Trasplantament, el qual presentà el treball "*Estudi del genotip de l'enzim de conversió de l'angiotensina i de la nefropatia crònica del trasplant en biòpsies de protocol*".

8. El 9 i 11 de juny, es van celebrar a la seu de l'Acadèmia part dels actes del 14è Congrés d'Història de la Medicina Catalana.

9. El 20 de juny, XVè curs d'Humanitats sobre el tema "*Els Dubtes*" organitzat i dirigit per l'acadèmic numerari doctor Antoni Caralps i Riera, amb la intervenció de l'arquebisbe de Barcelona Rev. Sr. Lluís Martínez i Sistach i del catedràtic d'Història de les Idees, UPF, professor Eugenio Trias.

10. El 17 d'octubre, sessió de recepció dels acadèmics corresponents doctors Francesc Cardellach i López i Antoni Esteve i Cruella que van dissertar respectivament sobre els temes "*Efectes del fum del tabac sobre les mitocondries*" i "*La investigació Farmacèutica i la medicina personalitzada. Un binomi esperançador*". Els parlaments de presentació i resposta foren fets pels acadèmics numeraris doctors Ciril Rozman i Borstnar i Joan Uriach i Marsal.

11. El 22 d'octubre, sessió extraordinària per a l'ingrés com acadèmic numerari del doctor Miquel Vilardell i Tarrés que va llegir el discurs preceptiu sobre el tema "*Envel·liment i Salut. De l'envel·liment vascular fisiològic a la malaltia vascular de l'envel·liment*". El discurs de resposta va anar a càrrec de l'acadèmic numerari i actual president de la RAMC, doctor Jacint Corbella i Corbella.

12. El 7 de novembre, se celebrà la sessió necrològica en memòria dels acadèmics numeraris últimament traspassats, doctors Francesc González i Fusté, Ramon San Martín i Casamada, Antonio Tejedo i Mateu i Lluís Vallmitjana i Rovira. Llurs semblances foren fetes pels acadèmics numeraris doctors Miguel A. Asenjo i Sebastian, Joan Sabater i Tobella, Domingo Ruano i Gil i Josep A. Bombí i Latorre.

13. El 19 de novembre, sessió extraordinària per a l'ingrés com acadèmic numerari del doctor Josep Carreras i Barnés que va llegir el discurs preceptiu sobre el tema "*La Medicina Molecular: desenvolupament i repercussió en la formació dels metges*". El discurs de resposta va anar a càrrec de l'acadèmic numerari i actual president de la RAMC, doctor Jacint Corbella i Corbella.

14. El 21 de novembre, sessió de recepció dels acadèmics corresponents doctors Josep M. Costa i Molinari i Josep A. Pujante i Conesa que van dissertar sobre els temes "*Un segle d'assistència psiquiàtrica municipal a Barcelona*" i "*La Medicina i l'Humanisme: bases de la cooperació sanitària internacional*". Els parlaments de presentació i resposta foren fets

pels acadèmics numeraris doctors Carles Ballús i Pascual i Miguel A. Asenjo i Sebastian.

15. El 25 de novembre, sessió de recepció dels acadèmics corresponents doctors Josep M. Carrera i Macià i Erich Sahling que van dissertar sobre els temes "*La salut materno-infantil al tercer món*" i "*Out of our sadbox of perinatal medicina*". Els parlaments de presentació i resposta foren fets pels acadèmics numeraris doctors Josep M. Dexeus i Trias de Bes i Àngel Ballabriga i Aguado.

16. El 12 de desembre, XVI Curs d'Humanitats sobre el tema "*Errors mèdics: relació metge-malalt*" organitzat i dirigit per l'acadèmic numerari doctor Antoni Caralps i Riera, amb la intervenció del Sr. Francesc Pereña, professor de Filosofia de la UB.

17. El 17 de desembre, sessió extraordinària per a l'ingrés com acadèmic numerari del doctor Marc-Antoni Broggi i Trias que va llegir el discurs preceptiu "*Tracte i tractament en la pràctica clínica. Per una mirada més enllà de la malaltia*". El discurs de resposta va anar a càrrec de l'acadèmic numerari i president d'honor de la RAMC, doctor Moisès Broggi i Vallès.

3. CONVENIS

Conveni fet a Barcelona, el dia 10 de juny, reunits a la seu de la RAMC, els senyors: Jacint Corbella i Corbella, president de la RAMC en representació d'aquesta entitat; Lluís Guerrero i Sala, president de la Delegació Comarcal del Bagès del Col.legi Oficial de Barcelona, en representació de l'Arxiu Històric de les Ciències de la Salut; i Manuel Escudé i Aixelà, professor d'Història de la Medicina de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona en representació de la Unitat d'Història de la Medicina i del Seminari Pere Mata de la Facultat de Medicina.

Es crea l'*Arxiu Iconogràfic Històric de la Sanitat Catalana 'Gaspar Sentiñon'*, amb la funció principal de recollir tot el material iconogràfic possible de la sanitat a Catalunya, posar-lo a l'abast dels estudiosos a la pàgina web i editar en forma de llibre, dins la sèrie *Gimbernat Gràfic*, els aspectes que siguin més importants i dels que es disposi de material.

4. PREMIS CONCEDITS DURANT L'ANY 2006

I. PREMI EN HONOR DE L'ACADÈMIC DR. SALVÀ I CAMPILLO. Declarat Desert.

II. PREMI DE MEDICINA I SANITAT COMARCALS atorgat al treball presentat sota el lema "*Aigua Neta*".

Tema: "*Balneoteràpia a Catalunya. Iconografia històrica*". Autor: Sr. Joan Pujol i Ros.

El premi comporta el nomenament d'Acadèmic corresponent.

III. PREMI DE LA REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA, concedit a la millor Tesi Doctoral presentada i llegida en alguna de les Facultats de Medicina dins l'any 2005.

Atorgat al treball "*Efectos adversos en el servicio de cirugía general de un hospital general básico*". Autora: Dra. Helena Vallverdú i Cartié. El premi comporta el nomenament d'Acadèmica corresponent.

IV. PREMI DEL Dr. LLUÍS SAYÉ, atorgat al treball presentat sota el lema "*Cirurgia*".

Tema: "*Professor P. Piulachs Catedràtic de Cirurgia de la Facultat de Medicina de Barcelona. Memòries de 25 anys de col·laboració (1951-1976)*". Autor: Dr. Manuel Sarró i Palau

El premi comporta el nomenament d'Acadèmic corresponent.

V. PREMI DELS PROFESSORS SALVADOR I JOSEP M. GIL-VERNET, atorgat al treball presentat sota el lema "*El futur tecnològic de la urologia*".

Tema: "*Noves tendències tecnològiques diagnòstico-terapèutiques mínimament invasives*". Autor: Dr. Humberto Villavicencio i Mavrich. El premi comporta el nomenament d'Acadèmic corresponent i la gratificació econòmica de Mil dos-cents euros.

Accèsit al treball presentat sota el lema "*La higuera austral*".

Tema: "*La pròstata en la Història*". Autor: Dr. Anastasio Montesinos i Baillo.

El premi comporta el nomenament d'Acadèmic corresponent.

VI. PREMI Dr. ANTONI PUIGVERT i GORRO, atorgat al treball presentat sota el lema "*Natàlia*".

Tema: "*Valor de l'espectroscopia de ressonància magnètica endorectal en el diagnòstic del càncer de pròstata*". Autor: Dr. Josep Comet i Batlle.

El premi comporta el nomenament d'Acadèmic corresponent i la gratificació econòmica de Tres mil euros.

Accèsit al treball presentat sota el lema "Cistus"

Tema: "*Carcinoma in situ y displasia asociado al tumor de urotelio superior: factor pronóstico de recurrencia, progresión y mortalidad por tumor vesical posterior*". Autor, primer signant: Sr Enrique Pieras i Ayala.

El premi comporta el nomenament d'Acadèmic corresponent.

VII. PREMI DE LA FUNDACIÓ CATALANA DE TRASPLANTAMENT, atorgat al treball "*Circulating endothelial progenitor cells after kidney transplantation*". Primera signant: Maria José Soler i Romeo.

El premi comporta el nomenament d'Acadèmica corresponent de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya. A part està dotat per la Fundació Catalana de Trasplantament amb Mil cinc-cents euros que es lliuraran en un proper acte.

Ramon Trias i Rubiès

Secretari General

28 de gener de 2007